

Τεχεράνη, Γιάλτα, Πότσταμ (Οι Συναντήσεις Κορυφής του Β΄ΠΠ).

Γράφει ο Ιωάννης Κρασάς, Αντιστράτηγος ε. α.

«Είναι ο Θεός με την πλευρά σας ; Είναι συντηρητικός ; Ο διάβολος όμως που είναι μαζί μας είναι ένας καλός κομμουνιστής». Ο Στάλιν προς τον Τσώρτσιλ σε δείπνο κατά την διάσκεψη της Τεχεράνης.

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος.

Την 23^η Αυγούστου 1939, οι Υπουργοί Εξωτερικών της Γερμανίας Ούρλιχ Φον Ρίμπεντροπ^[1] και της ΕΣΣΔ(Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών) Βιατσεσλάβ Μολότωφ^[2], υπέγραψαν το ομώνυμο σύμφωνο μη επιθέσεως μεταξύ των χωρών τους, στο οποίο περιλαμβανόταν και μυστικό άρθρο για το διαμελισμό της Πολωνίας. Την 1^η Σεπτεμβρίου 1939, η Γερμανία και τη 17^η η Σοβιετική Ένωση εισέβαλλαν στη Πολωνία, σηματοδοτώντας την έναρξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου(Β΄ ΠΠ). Η Γαλλία και η Μεγάλη Βρετανία κήρυξαν τον πόλεμο κατά του Χίτλερ, δεσμευόμενες από αμυντική συμφωνία με την Πολωνία. Την περίοδο πριν την επίθεση κατά της Πολωνίας, ο Στάλιν αύξησε την επικράτειά του κατά 450.000 χλμ²(3,4 φορές η έκταση της Ελλάδος), μετά την προσάρτηση της Λιθουανίας, της Λετονίας, της Εσθονίας, της Βουκοβίνας, της Βεσσαραβίας (Ρουμανία) κα μέρους της Φινλανδίας. Στις 13 Απριλίου 1941 υπογράφηκε το "Ιαπωνικό-Σοβιετικό Σύμφωνο μη Επιθέσεως" πενταετούς διάρκειας^[3],

με το Στάλιν να εξασφαλίζεται και από ανατολάς. Την 10^η Μαΐου 1941, ο Χίτλερ εισέβαλε στη Γαλλία (βλέπε σχετικό άρθρο [Η Γερμανική Επίθεση κατά της Δύσεως το 1940.](#)) Την 22^α Ιουνίου 1941, η Γαλλία συνθηκολόγησε και έμεινε πλέον μόνο του το Ηνωμένο Βασίλειο να πολεμά κατά των δυνάμεων του άξονος. Ο Πρωθυπουργός Ουίνστον Τσώρτσιλ αγωνίζονταν να αποφύγει την κατάληψη των βρετανικών νήσων. Την 22^α Ιουνίου 1941, η Γερμανία εισέβαλλε στη Σοβιετική Ένωση στα πλαίσια της μεγαλύτερης στρατιωτικής επιχειρήσεως στην ιστορία της ανθρωπότητας, με την κωδική ονομασία «Μπαρμπαρόσα». Την 7^η Δεκεμβρίου 1941, η Ιαπωνία χωρίς να κηρύξει πόλεμο, επιτέθηκε, στη ναυτική βάση των ΗΠΑ στο Πέρλ Χάρμπορ στη Χαβάη. Την επομένη ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Φραγκλίνος Ρούζβελτ κήρυξε το πόλεμο κατά των χωρών του Άξονος. Οι πολεμικές επιχειρήσεις διεξάγονταν πλέον σε τρεις ηπείρους (Ευρώπη, Ασία και Αφρική), αλλά επί της ουσίας ενέπλεξαν όλη την υφήλιο.

Οι Τρεις Μεγάλοι(The Big Three).

Το τέλος του 1941, οι ΗΠΑ, η ΕΣΣΔ και το Ηνωμένο Βασίλειο συμμαχησαν προκειμένου να εκμηδενίσουν στρατιωτικά την Γερμανία, την Ιαπωνία και την Ιταλία. Το μέλλον της ανθρωπότητας εξαρτάτο από τις αποφάσεις των ηγετών των τριών χωρών, οι οποίοι συναντήθηκαν 3 φορές καθ' όλη την διάρκεια του πολέμου. Ένας καπιταλιστής, ένας κομμουνιστής και ένας μοναρχικός, ο καθένας με άκρως αντίθετες κοσμοθεωρίες, αρχές και πιστεύω, μεγαλωμένοι σε διαφορετικά οικογενειακά περιβάλλοντα και με διαφορετικές σπουδές, ένωσαν τις δυνάμεις τους για να μην επιτρέψουν την επικράτηση του γερμανικού ναζισμού, του ιταλικού φασισμού και του ιαπωνικού милитарισμού. Οι τρεις άνδρες πίστευαν ακράδαντα ότι δεν είχαν περιθώριο να αποτύχουν. Ο Α΄ ΠΠ(1914-1918) διεξήχθη στο όνομα της υπερασπίσεως των εθνών τα οποία στην πλειονότητά τους κυβερνούσαν βασιλείς και αυτοκράτορες. Τον Β΄ ΠΠ επιστρατεύτηκαν οι ιδεολογίες οι οποίες αποδείχθηκαν ισχυρότερες των θεσμών, με τραγικό απολογισμό την απώλεια 70 έως 80 εκατομμυρίων ανθρώπων και άπειρες καταστροφές. Ο σκοπός του πολέμου αφορά την απόκτηση της κυριαρχίας και παραμένει αμετάβλητος ανά τους αιώνες, απλώς αλλάζουν οι αρχηγοί και οι λαοί(Ξέρξης-Πέρσες, Μέγας Αλέξανδρος-Έλληνες, Ιούλιος Καίσαρ-Ρωμαίοι, Τζένκινς Χαν-Μογγόλοι, Μωάμεθ Β΄ Πορθητής-Οθωμανοί, Ναπολέον-Γάλλοι).

Οι συναντήσεις των 3 μεγάλων είχαν δύο κύριους στόχους:

I. Το συντονισμό των ενεργειών τους για την ολοκληρωτική ήττα του άξονος και

II. Την επίτευξη συμφωνίας για το διανομή του κόσμου. Η πατρίδα μας, όπως και τα υπόλοιπα κράτη αποτελούσαν απλές ψηφίδες ενός παγκόσμιου μωσαϊκού που το συναρμολογούσαν σύμφωνα με τα συμφέροντα τους.

Ο Ουίνστον Τσώρτσιλ.

\\Ο Τσώρτσιλ.

Ο 67χρονος Ουίνστον Λέοναρντ Σπένσερ Τσώρτσιλ(1874-1965), αποφοίτησε από τη Βασιλική Στρατιωτική Ακαδημία Σαντχάρστ (Sandhurst) και ξεκίνησε την σταδιοδρομία ως Αξιωματικός του Ιππικού. Ο πατέρας του ήταν ο Λόρδος Ράντολφ Τσώρτσιλ, κατ' επανάληψη υπουργός και βουλευτής, ενώ μητέρα του ήταν η εκπάγλου καλλονής πλούσια Αμερικανίδα Τζένη Τζέρομ. Το 1900 εκλέχθηκε πρώτη φορά βουλευτής με το κόμμα των συντηρητικών. Η παρουσία του στο κοινοβούλιο υπήρξε συνεχής μέχρι το 1964(εκτός της διετίας 1920-1922), πάντοτε με τους συντηρητικούς πλην της τετραετίας 1906-1910 που μετεπήδησε στους Φιλελεύθερους. Θήτευσε δύο φορές ως πρωθυπουργός(1940-1945 και 1951-1955). Διέθετε την μεγαλύτερη πολιτική πείρα εκ των τριών και υπήρξε αυθεντικός βλαστός της βρετανικής παραδόσεως. Δήλωνε «γνήσιο τέκνο της Βικτωριανής εποχής», πίστευε ακράδαντα στην ισχύ της αυτοκρατορίας και τη δημιουργική σφριγηλότητα των αγγλοσαξόνων. Ήταν ο περισσότερο εξωστρεφής και παρορμητικός των τριών, αλλά ικανός να βρίσκει λύσεις στα δύσκολα προβλήματα της συμμαχίας. Λάτρης του αλκοόλ, το οποίο όμως επιδρούσε ενισχυτικά και όχι ανασχετικά στην πνευματική του διαύγεια. Την 10^η Μαΐου του 1940, λίγο πριν από την

επίθεση των Γερμανικών στρατευμάτων εναντίον της Γαλλίας, ανέλαβε τα καθήκοντα του πρωθυπουργού, υποσχόμενος «αἷμα, μόχθο, δάκρυα και ιδρώτα». Ο Τσώρτσιλ φάνηκε σαν να είχε προετοιμάσει όλη του την ζωή, για να ηγηθεί της Μεγάλης Βρετανίας, κατά του εχθρού που απείλησε την ύπαρξή της. Σύμφωνα με τον Άγγλο εκφωνητή Έντουαρντ Μάρροου (Edward Murrow), «Επιστράτευσε την αγγλική γλώσσα και την έστειλε στη μάχη».

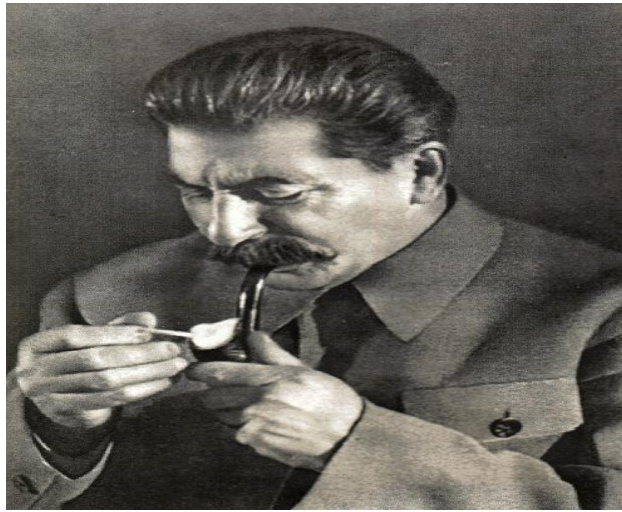

Ο Φραγκλίνος Ρούσβελτ.

Ο Ρούσβελτ.

Ο 59χρονος Φραγκλίνος Ντελάνο Ρούσβελτ(1882-Απρίλιος 1945) αντιμετώπιζε τα περισσότερα προβλήματα υγείας, τα οποία τον οδήγησαν στον θάνατο πριν τη λήξη του πολέμου. Ο πατέρας Τζέιμς ήταν επιτυχημένος επιχειρηματίας της Νέας Υόρκης, ενώ η μητέρα του Σάρα προέρχονταν από πλούσια οικογένεια. Ήταν ο μόνος από τους τρεις μεγάλους που έλαβε πανεπιστημιακή μόρφωση. Πήρε πτυχίο ιστορίας από το πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ και στην συνέχεια αποφοίτησε από τη νομική σχολή του πανεπιστημίου της Κολούμπια. Το 1910 εκλέχθηκε πρώτη φορά βουλευτής με το κόμμα το δημοκρατικών. Το 1921 προσβλήθηκε από βαριάς μορφή πολιομυελίτιδα που τον άφησε ημιπαράλυτο. Τα κινητικά του προβλήματα αντί να τον αποθαρρύνουν του χαλύβδωσαν τη θέληση και το 1928 κέρδισε τις εκλογές για τη θέση του κυβερνήτου της Νέας Υόρκης. Το 1933 ορκίσθηκε ως ο 32^{ος} πρόεδρος των ΗΠΑ και υπήρξε ο μοναδικός με τρεις θητείες στο ενεργητικό του και μάλιστα συνεχόμενες(1933 έως το 1945). Αριστοκράτης και λαϊκιστής συγχρόνως, πίστευε στη πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ και θεωρούσε τους Αμερικανούς τους

καλύτερους πολίτες του κόσμου. Έθεσε σκοπό της πολιτικής του, την έξοδο της χώρας του από την οικονομική ύφεση. Ο βαθύτητα μυστικοπαθής, εγωιστής και υπερόπτης Ρούσβελτ εμπιστεύονταν μόνο τον εαυτόν και επιδίωκε να έχει τον απόλυτο έλεγχο. Δεν ορρωδούσε προ κανενός εμποδίου προκειμένου να επιτύχει τους στόχους του. Ο διάδοχος του Χάρι Τρούμαν τον περιέγραψε ως: «Ο πιο ψυχρός άνθρωπος που συνάντησα ποτέ. Δεν έδινα δεκάρα τσακιστή προσωπικά για εμένα, εσένα ή οποιονδήποτε άλλο στο κόσμο».

Ο Ιωσήφ Στάλιν.

Ο Στάλιν.

Ο 63χρονος Ιωσήφ Στάλιν (1878-1953), ήταν υιός αλκοολικού τσαγκάρη από την Γεωργία. Το πραγματικό του όνομα ήταν Ιωσήφ Βησσαριώνοβιτς Τζουγκασβίλι. Αποφοίτησε από ιεροδιδασκαλείο και το 1901 προσχώρησε στο Σοσιαλδημοκρατικό Εργατικό Κόμμα. Το 1913 υιοθέτησε το όνομα Στάλιν, το οποίο στα ρωσικά σημαίνει «ατσάλινος». Λόγω της εξτρεμιστικής του δράσεως συνελήφθη κατ' επανάληψη και εξορίστηκε για 4 χρόνια στην Σιβηρία (1913-1917). Τον Απρίλιο του 1922 ανέλαβε Γενικός Γραμματέας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ρωσίας, θέση την οποία διατήρησε μέχρι τον θάνατό του, κυβερνώντας με σιδερένια πυγμή την Ρωσία επί 31 συναπτά έτη. Γνώριζε να υποκρίνεται και να περιμένει, εργαζόμενος με σύστημα και επιμονή. Ήταν αδίστακτος, σκληρός, άκαμπτος, ψυχρός υπολογιστής, δόλιος και πανούργος. Ο Στάλιν σημάδεψε την ιστορία της Ρωσίας εμπλεκόμενος σε τέσσερα μεγάλα γεγονότα. α. Την εκβιομηχάνιση της. β. Την κολεκτιβοποίησης της γεωργίας. γ. Τις δίκες της Μόσχας. και δ. Την διεύθυνση του «Μεγάλου Πατριωτικού Πολέμου

(Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος)». Ο κοινός παρονομαστής όλων αυτών υπήρξε το αίμα και ο τρόμος. Για να εδραιώσει την κυριαρχία του στο κόμμα και για να μην υπάρχουν αμφισβητήσεις και διαφωνίες, εκατοντάδες χιλιάδες συνελήφθησαν και προσήχθησαν σε προκατασκευασμένες δίκες. Από τα 2 εκατομμύρια που δικάσθηκαν, οι 750 χιλιάδες εκτελέσθηκαν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το ότι από τα 139 μέλη της Κεντρικής Επιτροπής του 17^{ου} Συνεδρίου(1934) εκτελέσθηκαν τα 98. Χάρης σ΄ αυτές τις ιδιότητες από άσημος μουζίκος, εξελίχθηκε στον παντοδύναμο άρχοντα του Κρεμλίνου.

Οι αντιθέσεις των 3 ανδρών ήσαν ολοφάνερες σε όλα, εμφάνιση, τρόποι εκφράσεως, αίσθηση του χιούμορ, συνήθειες. Ο μόνος κοινός τόπος αφορούσε το κάπνισμα, που απολάμβανε με διαφορετικό τρόπο ο καθένας [4].

Τεχεράνη 1943.

Από τις 28 Νοεμβρίου ημέρα Κυριακή έως την 1η Δεκεμβρίου του 1943, οι τρεις ηγέτες συναντήθηκαν για πρώτη φορά στη πρωτεύουσα του Ιράν. Στη Διάσκεψη της Τεχεράνης δόθηκε η κωδική ονομασία EUREKA (σημαίνει «Εύρηκα»). Οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν στη Πρεσβεία της Σοβιετικής Ενώσεως, η οποία κρίθηκε η πλέον κατάλληλη και ασφαλής. Σε κάθε γωνιά της υπήρχαν άνδρες της ασφάλειας και μικρόφωνα. Σ΄ αυτή διέμενε ο Στάλιν, αλλά και ο Ρούσβελτ στο οποίο διατέθηκε ένα εκ των οικημάτων της, ενώ ο Τσώρτσιλ εγκαταστάθηκε στη Βρετανική Πρεσβεία. Στις συναντήσεις συμφώνησαν να προεδρεύει ο Ρούσβελτ. Το «αντικείμενο του πόθου» για τον Αμερικανό Προέδρο ήταν να κερδίσει την εμπιστοσύνη του παθολογικά καχύποπτου προς τους πάντες Στάλιν, με σκοπό η ΕΣΣΔ να ενταχθεί στη παγκόσμιο κοινότητα, χωρίς να αισθάνεται ότι οι ΗΠΑ και η Μεγάλη Βρετανία είχαν συμμαχήσει εναντίον της.

Η Διάσκεψη της Τεχεράνης.

Η Ατζέντα.

Τα θέματα που συζητήθηκαν και οι αποφάσεις που ελήφθησαν αφορούσαν:

- i. Την διεξαγωγή αποβάσεως από ΗΠΑ και Ηνωμένο Βασίλειο στη Βόρεια Γαλλία έως το τέλος Μαΐου του 1944, για τη δημιουργία του δευτέρου μετώπου, με τη δέσμευση του Στάλιν για ανάληψη επιθετικών ενεργειών από το Κόκκινο Στρατό το ίδιο χρονικό διάστημα
- ii. Το διαμελισμό της Γερμανίας μετά το πόλεμο σε περιοχές υπό τον έλεγχο των συμμάχων.
- iii. Τα όρια της Πολωνίας, μέρος της οποίας διεκδικούσε ο Στάλιν.
- iv. Την ανεξαρτησία των Βαλτικών Χωρών.
- v. Τα όρια των σφαιρών επιρροής των τριών χωρών.
- vi. Την ενίσχυση των παρτιζάνων του Τίτο στην Γιουγκοσλαβία.
- vii. Την επιδίωξη συμμετοχής της Τουρκίας στο πόλεμο στο πλευρό των συμμάχων.
- viii. Το συντονισμό και τη συνεργασία των τριών Στρατιωτικών Επιτελείων.

Το κοινό ανακοινωθέν της συσκέψεως [5] κατέληγε ως εξής: «Η προσδοκία όλων ήταν η ημέρα που οι λαοί όλου του κόσμου θα μπορούν να ζήσουν ελεύθεροι, ανέγγιχτοι από την τυραννία και σύμφωνα με τις επιθυμίες τους και τις δικές του συνειδήσεις. Ήλθαμε εδώ με ελπίδα και αποφασιστικότητα. Αναχωρούμε από εδώ ως φίλοι στην πράξη, στο πνεύμα και στο σκοπό». Το πνεύμα του ανακοινωθέντος απείχε μακρά από τις εφιαλτικές συνθήκες που βίωναν οι λαοί κάτω από την κομμουνιστική διοίκηση και συνεχίστηκαν και μετά τη λήξη του πολέμου. Ο Ρούσβελτ δεν μπορούσε ή πιθανόν δεν επιθυμούσε να κατανοήσει ότι η αντίληψη του Στάλιν σχετικά με τη δημοκρατία δεν είχε καμία σχέση μ' αυτά που πίστευε ο ίδιος. Μέχρι το τέλος του 1941 η ΝΚΔΥ (Λαϊκή Επιτροπή Εσωτερικών Υποθέσεων) [6] συνέλαβε 931.000 άτομα σε περιοχές που καταλήφθηκαν από το ρωσικό στρατό και προέβη σε μαζικές εκκαθαρίσεις εθνικών μειονοτήτων, θεωρούμενες επικίνδυνες για την ΕΣΣΔ.

Γιάλτα 1945.

Το χρονικό διάστημα από 4 έως 11 Φεβρουαρίου του 1945, οι τρεις μεγάλοι συναντήθηκαν για δεύτερη φορά στην Γιάλτα στο νότιο άκρο της χερσονήσου της Κριμαίας, στο θερινό ανάκτορο των Τσάρων, γνωστό ως

Λευκό Παλάτι (Livadia Palace). Η αμερικανική αποστολή αριθμούσε 700 άτομα, ενώ η βρετανική ήταν μικρότερη σε αριθμό. Το αντικείμενο της συναντήσεως αφορούσε στην κατοχύρωση των κερδών και την εξασφάλιση των συμφερόντων τους, ενόψει της αναμενομένης άνευ όρων παραδόσεως της Γερμανίας. Ο Στάλιν μέχρι τον Ιούνιο του 1941 ήταν σύμμαχος του Χίτλερ. Στην Γιάλτα προσπάθησε να κατοχυρώσει τα εδαφικά κέρδη και από αυτή την περίοδο.

Καθήμενοι από αριστερά: Τσώρτσιλ, Ρούσβελτ, Στάλιν. Όρθιοι ΥΠΕΞ: Άντονι Έντγουαρτ (ΗΠΑ), Βιατσεςλάβ Μολότοφ (ΕΣΣΔ).

Η Μοιρασιά.

Τα κύρια θέματα που συζητηθήκαν και οι αποφάσεις αφορούσαν:

- i. Τον διαμελισμό και την κατοχή της Γερμανίας,
- ii. Τη κήρυξη πολέμου από την Σοβιετική Ένωση εναντίον της Ιαπωνίας, 3 μήνες μετά την παράδοση της Γερμανίας, με αντάλλαγμα τις Αλεούτιες νήσους, τη Σαχαλίνη, το λιμάνι του Πορτ Άρθουρ και τον έλεγχο της Μογγολίας.
- iii. Την ίδρυση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ).
- iv. Την δημιουργία σφαιρών επιρροής.
- v. Τη καταβολή εκ μέρους της Γερμανίας, πολεμικών αποζημιώσεων ύψους 20 δισεκατομμυρίων δολαρίων, εκ των οποίων τα μισά θα ελάμβανε η ΕΣΣΔ.
- vi. Το δικαίωμα αρνησικυρίας (βέτο) των μονίμων μελών του συμβουλίου ασφαλείας σ' όλες τις αποφάσεις του ΟΗΕ.

Το θερινό ανάκτορο των Τσάρων στην Γιάλτα, γνωστό ως Λευκό Παλάτι (Livadia Palace), όπου υπογράφηκε η συμφωνία.

Το Δίκαιο του Ισχυρότερου.

Ήταν φανερό ότι οι δύο ισχυροί παίκτες της συναντήσεως ήταν ο Στάλιν και ο Ρούσβελτ. Κατά τρόπο κυνικό έγινε αποδεκτό ότι τα μικρότερα έθνη δεν μπορούσαν να αποτελούν ισότιμους εταίρους. Ο Ρούσβελτ πίστευε ότι ο Στάλιν θα σεβόνταν τα δημοκρατικά δικαιώματα των λαών για την εκλογή των ηγεσιών τους. Οι απαιτήσεις της Ρωσίας για τον πλήρη έλεγχο όλων των κρατών της Ανατολικής Ευρώπης και οι εδαφικές διεκδικήσεις εις βάρος της Πολωνίας τον προσγείωσαν στην σκληρή πραγματικότητα. Ο Τσώρτσιλ προσπάθησε να διασώσει την βρετανική αυτοκρατορία, υπερασπίσθηκε την Γαλλία, όπως επίσης την αποφυγή «διαλύσεως» της Γερμανίας με την επιβολή δυσβάσταχτων όρων. Μετά την λήξη της διασκέψεως, αυξήθηκε η καχυποψία μεταξύ των ηγετών. Σε σύγκριση με την σύσκεψη ειρήνης των Παρισίων, μετά την λήξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, στην οποία συμμετείχαν 32 κράτη, η διάσκεψη της Γιάλτας υπήρξε περισσότερο αποτελεσματική, όσον αφορά την διατήρηση της ειρήνης. Στα κράτη στα οποία ελήφθησαν αποφάσεις εναντίον της βουλήσεως των λαών τους, δημιουργήθηκαν πληγές οι οποίες ακόμα αιμορραγούν και θέτουν σε κίνδυνο την διεθνή ασφάλεια και την ειρήνη. Η χώρα μας από την διάσκεψη της Γιάλτας δεν έλαβε το καλύτερο, αλλά ούτε και το χειρότερο, σε κάθε περίπτωση όμως η ένταξη της στις δυτικοευρωπαϊκές δημοκρατίες υπήρξε το μεγάλο κέρδος.

Πότσταμ 1945.

Από την 17^η Ιουλίου έως την 2^α Αυγούστου του 1945, στο ανάκτορο Σεσίλιενχοφ (Seciliehhof) στο Πότσονταμ[Potsdam (20 χλμ ΝΔ του Βερολίνου)], ήταν η τελευταία φορά που βρέθηκαν στο ίδιο τραπέζι, ο αρχηγός της Σοβιετικής Ενώσεως Ιωσήφ Στάλιν, ο πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου Ουίνστον Τσώρτσιλ και ο πρόεδρος των ΗΠΑ Χάρρυ Τρούμαν. Ο Τσώρτσιλ αποχώρησε από την διάσκεψη, πριν την λήξη της, και την θέση του έλαβε ο νικητής των βρετανικών εκλογών Κλήμεντ Άτλη [7]. Ο Τρούμαν είχε διαδεχθεί τον Φραγκλίνο Ρούσβελτ την 8^η Απριλίου του 1945, μετά τον θάνατο του από εγκεφαλική αιμορραγία. Η άνευ όρων παράδοση της Γερμανίας την 8^η Μαΐου 1945, εξάλειψε τον λόγο υπάρξεως της συμμαχίας, ενώ σηματοδότησε μια 50χρονη περίοδο αντιπαλότητας των δύο υπερδυνάμεων, η οποία έμεινε στην ιστορία ως ψυχρός πόλεμος. Κατά την διάρκεια της διασκέψεως οι ΗΠΑ έκαναν την πρώτη επιτυχημένη πυρηνική δοκιμή. Ο Τρούμαν αποφάσισε την χρήση της ατομικής βόμβας προκειμένου να επιτύχει την άνευ όρων παράδοση της Ιαπωνίας. Η βουλιμία του Στάλιν ώθησε τις ΗΠΑ στην παροχή μεγάλης οικονομικής βοήθειας σ' όλες τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, γνωστής ως Σχέδιο Μάρσαλ.

Ο Κλήμεντ Άτλη, ο Χάρρυ Τρούμαν και ο Ιωσήφ Στάλιν στο Πότσονταμ.

Οι Αποφάσεις της Διασκέψεως.

- Σκοπός της διασκέψεως ήταν ο καθορισμός της μεταπολεμικής τάξεως πραγμάτων στην Ευρώπη και η εφαρμογή μέτρων και κυρώσεων, προκειμένου η Γερμανία να μην απειλήσει ξανά την παγκόσμια ειρήνη.
- Ο Στάλιν διακήρυξε ότι οι χώρες που είχε καταλάβει ο κόκκινος στρατός θα παρέμεναν κόκκινες, γεγονός που έσβησε τις ελπίδες αυτών των λαών να εκλέξουν κυβερνήσεις της αρεσκείας τους. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα η Πολωνία, η Ανατολική Γερμανία, η Ουγγαρία, η

Τσεχοσλοβακία, η Ρουμανία, η Βουλγαρία, η Γιουγκοσλαβία και η Αλβανία να καταστούν δορυφόροι της ΕΣΣΔ.

- Η Πολωνία έλαβε μεγάλο μέρος γερμανικών εδαφών, δημιουργώντας εκατομμύρια προσφύγων.
- Η Γερμανία χωρίστηκε σε 4 ζώνες κατοχής (αμερικανική, ρωσική, βρετανική και γαλλική), υπό στρατιωτική διοίκηση. Στην διάσκεψη αποφασίσθηκε η πλήρης αποστρατικοποίηση και ο αφο-πλισμός της Γερμανίας.

Το Μεταπολεμικό Περιβάλλον.

Από την παγκόσμια σύρραξη δημιουργήθηκαν :

- Ο ΟΗΕ(Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών).
- Το σύστημα συναλλαγματικών ισοτιμιών του Bretton Woods[8].
- Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο(ΔΝΤ).
- Η Παγκόσμια Τράπεζα.
- Η Συμμαχία του Βορειοατλαντικού Συμφώνου(NATO).
- Το Σύμφωνο της Βαρσοβίας, καθώς και πλήθος άλλων οργανισμών.

Από το Πότσταμ στην Ενωμένη Ευρώπη.

Την 5^η Μαρτίου 1946, στο Westminster College της πολιτείας του Μιζούρι των ΗΠΑ, ο Τσώρτσιλ μίλησε για πρώτη φορά για το σιδηρούν παραπέτασμα και την ανάγκη ιδρύσεως μιας ενώσεως των δυτικοευρωπαϊκών κρατών. Σαν προϋπόθεση επιτυχίας της ευρωπαϊκής ενοποίησης, ο οραματιστής Τσώρτσιλ έθεσε την δημιουργία ενός ισχυρού άξονα Γαλλίας-Γερμανίας. Η Γαλλία είχε υποστεί στα τελευταία 70 χρόνια τρεις γερμανικές εισβολές, ενώ η Γερμανία σε διάστημα 25 χρόνων γνώρισε δύο καταστροφικές ήττες. Με την υπογραφή της συνθήκης του Ελυζέ την 22^α Ιανουαρίου 1963, οι δύο χώρες υπό την ηγεσία δύο εμπνευσμένων ηγετών, του Σαρλς Ντε Γκολ[9] και του Κόνραντ Αντενάουερ[10], παραμέρισαν τις τεράστιες διαφορές τους, προς χάριν της ευημερίας και της ασφάλειας των λαών τους και καθιέρωσαν νέα θεμέλια για τις σχέσεις τους, τερματίζοντας αιώνες αντιπαλότητας.

Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα.

Η Συμμαχία ήταν ειδικού σκοπού για την διεξαγωγή του πολέμου, αλλά ακατάλληλη για το καιρό της ειρήνης. Μετά την διάλυσή της η οικουμένη εμφανίσθηκε πιο διχασμένη από ποτέ.

Η εύθραυστη αλλά αναγκαία συνεργασία των τριών χώρων επιβεβαίωσε, ότι η επίτευξη συμφωνιών επιτυγχάνεται μόνο μέσω παραχωρήσεων και συμβιβασμών.

Τόσον ο Τσώρτσιλ, όσο και ο Τρούμαν δεν επιθυμούσαν την επανάληψη των σφαλμάτων της συνθήκης των Βερσαλλιών, τα οποία οδήγησαν στην επικράτηση του ναζιστικού κόμματος και στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Η Συμμαχία αποτέλεσε «σωσίβιο» για την Μεγάλη Βρετανία, για τη ΕΣΣΔ άνοιξε το δρόμο για την ανάδειξή της σε υπερδύναμη, ενώ οι ΗΠΑ αναγνώρισαν ότι δεν μπορούσαν να επιτύχουν μόνες τους στόχους παγκόσμιας απηχίσεως.

Η Γερμανία 78 χρόνια μετά την λήξη του Β΄ ΠΠ, δεν μπορεί να διαγράψει από την ιστορική μνήμη τα πεπραγμένα του Χίτλερ.

Η Δυτική Ευρώπη ευημέρησε και προόδευσε υπό την ασπίδα της «ΡΑΧ ΑΜΕΡΙΚΑΝ», χάριν της οποίας κατέστη δυνατή η δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

Αντιστράτηγος ε.α. Ιωάννης Κρασσάς
Σεπτέμβριος 2023.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ 20^{ου} ΑΙΩΝΟΣ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΡΥΣΟΣ ΤΥΠΟΣ, Αθήνα 1968.

- Jonanath Fenby, **Συμμαχια Ρούσβελτ, Στάλιν Τσώρτσιλ**, Εκδόσεις ΓΚΟΒΟΣΤΗ, Αθήνα 2006.
- Donald Rayfield, **Οι Δήμιοι του Στάλιν**, Εκδόσεις Μοντέρνοι Καιροί, Αθήνα 2011.
- Ουίνστον Τσώρτσιλ, **Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος**, Αθήνα 2013, ΓΚΟΒΟΣΤΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε.

- Joshua Rubenstein, **Οι Τελευταίες Ημέρες του Στάλιν**, Εκδόσεις Ψυχογιός, Αθήνα 2017.

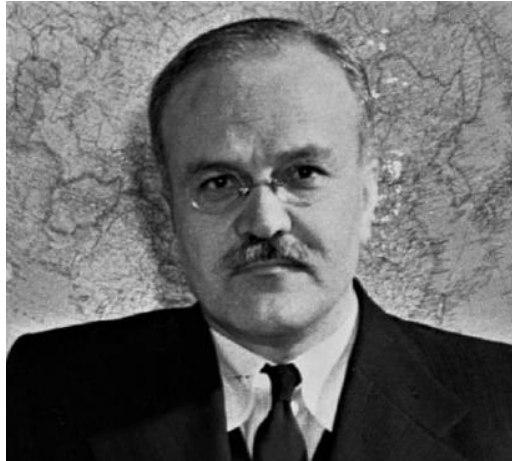
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

[1] Ο Ούλριχ Γιοάχιμ φον Ρίμπεντροπ(1893-1946), υπήρξε υπουργός εξωτερικών της κυβερνήσεως του Αδόλφου Χίτλερ από το 1938 μέχρι το 1945. Υπήρξε ένας εκ των κατηγορούμενων στη «Δίκη της Νυρεμβέργης», κρίθηκε ένοχος και καταδικάσθηκε σε θάνατο. Απαγχονίσθηκε την 16^η Οκτωβρίου 1946.

Ο Γιοάχιμ φον Ρίμπεντροπ.

[2] Ο Βιατσεσλάβ Μολότωφ(1890-1986), πολιτικός και διπλωμάτης, Επίτροπος Εξωτερικών της Σοβιετικής κυβέρνησης επί Ιωσήφ Στάλιν(1939-1949 και 1953-1956). Το πραγματικό του όνομα ήταν Βιάτσεσλαβ Μιχαήλοβιτς Σκριάμπιν. Την εποχή της επαναστατικής του δράσεως απέκτησε το ψευδώνυμο Μολότοφ (από τη λέξη «μόλοτ», που σημαίνει σφυρί στα ρωσικά), που στην συνέχεια το υιοθέτησε ως επώνυμο. Το 1939 κατά τον Ρωσο-φιλανδικό πόλεμο, οι Φιλανδοί χρησιμοποίησαν αυτοσχέδιες βόμβες οι οποίες περιείχα μείγμα αιθανόλης, πίσσας και πετρελαίου. Τις ονόμασαν "Κοκτέιλ Μολότωφ", θέλοντας να ειρωνευθούν τις δηλώσεις του Μολότωφ. ότι ο Ρωσικός στρατός δεν τους βομβάρδιζε αλλά τους έριχνε τρόφιμα.

Ο Βιατσεσλάβ Μολότωφ.

[3] Το Σοβιετικό-Ιαπωνικό Σύμφωνο μη Επίθεσης υπογράφηκε στις 13 Απριλίου 1941, μεταξύ της ΕΣΣΔ και της Ιαπωνίας, δύο χρόνια μετά το τέλος του Ρωσο-ιαπωνικού πολέμου. Τα δύο έθνη πολεμούσαν εναντίον των συμμάχων τους, αλλά όχι μεταξύ τους. Ο Στάλιν ακύρωσε το σύμφωνο μονομερώς και κήρυξε το πόλεμο κατά της Ιαπωνίας στις 10 Αυγούστου 1945, μετά τη ρίψη των ατομικών βομβών στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι και 5 ημέρες πριν από την άνευ όρων παράδοση της.

[4] Ο Τσώρτσιλ κάπνιζε 8 πούρα Romeo and Juliet(μήκους 18 εκ.) την ημέρα. Ο Ρούσβελτ ένα πακέτο τσιγάρα μάρκας Κάμελ, χρησιμοποιώντας πίπα. Ο Στάλιν είχε προτίμηση σ' έναν καπνό της Ιάβας που χρησιμοποιείτο για τα τσιγάρα μάρκας Herzegovina Flor. Γέμιζε την Dunhill πίπα του από ξύλο κερασιάς με το καπνό από δύο τσιγάρα.

[5] Το Κοινό ανακοινωθέν μετά το τέλος της «Διασκέψεως της Τεχεράνης»

Εμείς, ο Πρόεδρος των ΗΠΑ, ο Πρωθυπουργός της Μεγάλης Βρετανίας και ο ηγέτης της Σοβιετικής Ένωσης συναντηθήκαμε τις τέσσερις τελευταίες ημέρες στην Τεχεράνη, και διαμορφώσαμε και επιβεβαιώσαμε την κοινή μας πολιτική.

Εκφράζουμε την αποφασιστικότητά μας ότι τα έθνη μας πρέπει να συνεργαστούν τόσο στον Πόλεμο όσο και στην ειρήνη που θα ακολουθήσει.

Τα επιτελεία μας παρέστησαν στις συναντήσεις στρογγυλής τραπέζης και καταστρώσαμε τα σχέδια για την καταστροφή των γερμανικών δυνάμεων. Καταλήξαμε σε πλήρη συμφωνία τόσο ως προς τους σκοπούς

όσο και ως προς το συγχρονισμό των επιχειρήσεων που θα ανα-ληφθούν από την ανατολή, τη δύση και το νότο.

Η αλληλοκατανόηση την οποία πέτυχαμε εγγυάται ότι η νίκη θα είναι δική μας.

Ως προς τη μεταπολεμική ειρήνη είμαστε βέβαιοι ότι η ομόνοιά μας θα εξασφαλίσει μια ειρήνη με διάρκεια. Αναγνωρίζουμε πλήρως την υπέρτατη ευθύνη που επωμιζόμαστε εμείς και τα Ηνωμένα Έθνη για την εγκαθίδρυση μιας ειρήνης που θα δεσπόζει της καλής θέλησης των λαϊκών μαζών του κόσμου και θα εξοβελίσει την οδύνη και τον τρόμο του πολέμου για πολλές γενεές.

Μέσω των Διπλωματικών μας συμβούλων ερευνήσαμε τα προβλήματα του μέλλοντος. Θα αναζητήσουμε τη συνεργασία και την ενεργή συμμετοχή όλων των εθνών, μικρών ή μεγάλων, των οποίων οι λαοί, όπως οι δικοί μας, έχουν ψυχή τε και σώματι αφιερωθεί στην εξάλειψη της σκλαβιάς και της τυραννίας, της καταπίεσης και της καταδυνάστευσης. Θα τους καλωσορίσουμε, όποτε αποφασίσουν να συμμετάσχουν, σε μια παγκόσμια οικογένεια δημοκρατικών εθνών.

Καμία δύναμη στον κόσμο δε μπορεί να μας εμποδίσει να καταστρέψουμε τις γερμανικές στρατιές από ξηράς, τα υποβρύχια U-BOAT από θαλάσσης και τα πολεμικά εργοστάσια από αέρος. Η επίθεσή μας θα είναι αμείλικτη και επαυξανόμενη.

Από αυτές τις από καρδιάς διασκέψεις προσβλέπουμε με εμπιστοσύνη την ημέρα κατά την οποία όλοι οι λαοί του κόσμου θα μπορούν να ζουν ελεύθερα, ανέγγιχτοι από την τυραννία και σύμφωνα με τις ποικίλες επιθυμίες και τη δική τους συνείδηση.

Ρούσβελτ, Στάλιν, Τσώρτσιλ.

[6] Η Λαϊκή Επιτροπή Εσωτερικών Υποθέσεων(NKDV), Ιδρύθηκε το 1917 και από το 1934 ήταν υπεύθυνη για την εσωτερική ασφάλεια και τα στρατόπεδα καταναγκαστικής εργασίας. Χρησιμοποιήθηκε ιδιαίτερα κατά τις εκκαθαρίσεις που διενεργήθηκαν από τον Στάλιν.

Το σήμα της ΝΚΔΥ.

[7] Ο Κλέμεντ Άτλι (Clement Atlee 1893-1967), διετέλεσε Πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου από το 1945 έως το 1951 και ηγήθηκε του εργατικού κόμματος επί μία εικοσαετία (1935-1955). Ο Τσώρτσιλ όταν ο Άτλι, κέρδισε τις εκλογές δήλωσε: «Είναι ένας άνθρωπος μετριοφρονών και έχει κάθε λόγο για να είναι».

Ο Κλέμεντ Άτλι.

[8] Η Διάσκεψη του Μπρέτον Γουντς (Bretton Woods Conference), γνωστή ως Νομισματική και Οικονομική Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών (United Nations Monetary and Financial Conference), πραγματοποιήθηκε στη της πολιτεία του Νιου Χαμσαϊαρ των ΗΠΑ τον Ιούλιο του 1944. Στη διάσκεψη συμμετείχαν 44 χώρες συμπεριλαμβανομένης και της ΕΣΣΔ. Κάθε χώρα που συμμετείχε αναλάμβανε την υποχρέωση να ασκήσει τέτοια νομισματική πολιτική που να διατηρεί την συναλλαγματική της ισοτιμία σταθερή σε μια καθορισμένη τιμή, με μέγιστη απόκλιση ένα τοις

εκατό(1/%), σε σχέση με τιμή του χρυσού. Το 1971 επί προεδρίας Ρίτσαρντ Νίξον το σύστημα καταργήθηκε, αναστέλλοντας την άμεση μετατρεψιμότητα του δολαρίου σε χρυσό.

[9] Ο Γάλλος Στρατηγός Σαρλ ντε Γκωλ (1890-1970), αποφοίτησε από την Στρατιωτική Σχολή του Σαιν-Σιρ με το βαθμό του Ανθυπολοχαγού και πολέμησε κατά τον Α΄ΠΠ. Το Β΄ΠΠ δεν αποδέχθηκε την ανακωχή της πατρίδας του με τη Γερμανία, διέφυγε στο εξωτερικό και ηγήθηκε της γαλλικής αντιστάσεως. Διετέλεσε πρόεδρος της Γαλλίας από το 1944 έως το 1946 και από το 1958 έως το 1969. Αποτελεί κορυφαία πολιτική φυσιογνωμία της μεταπολιτικής Γαλλίας, δίνοντας στην ιδεολογία του το όνομα του(Γκωλισμός).

Ο Στρατηγός Σαρλ ντε Γκωλ.

[10] Ο Κόνραντ Αντενάουερ(1876-1967) ήταν ο πρώτος καγκελάριος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας μετά τον Β΄ ΠΠ. Κατά τη διάρκεια της θητείας του (1949-1963) φρόντισε για την είσοδο της χώρας του στον κύκλο των δυτικών δημοκρατιών. Η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και η γαλλογερμανική συμφιλίωση είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με το όνομα του. Αμέσως μετά την ανάληψη της καγκελαρίας εξέφρασε την πρόθεση του γερμανικού λαού, να επανορθώσει «την αδικία» που έγινε στους Εβραίους κατά το μέτρο του δυνατού, παρά το ότι εκατομμύρια ζωές χάθηκαν για πάντα. Ο Αντενάουερ έφερε σε πέρας, την ανασυγκρότηση της οικονομίας, την αντιμετώπιση των βαρύτατων συνεπειών του πολέμου και τις κοινωνικοπολιτικές αναδιαρθρώσεις που είχε ανάγκη η Δυτική Γερμανία.

Ο Κόνραντ Αντενάουερ.

ΤΕΛΟΣ